

ÉPÍTÉSI ÉS ELHELYEZÉSI SZOLGÁLAT.

KAMOCSA SÁNDOR mérn. őrnagy

Honvédségi laktanyák részei, azok használata és karbantartása

1. Laktanyák elnevezés alatt a honvédség csapat elhelyezésére szolgáló épületcsoportokat és a hozzájuk tartozó ingatlanokat értjük, melyeket

- a) vagy a Honvédség tervezett meg, vagy épített fel;
- b) vagy a beszállásolási törvény alapján a vármegyék, illetve törvényhatósági jogú városok bocsátanak rendelkezésre;
- c) vagy bérlet útján közületektől, illetve magánosoktól biztosít a H. M., vagy a ker. pság-ok.

2. Laktanyák részei alatt az elhelyezési funkciók szerint az alábbiakat értjük:

- a) parancsnokság elhelyezésére szolgáló irodák, illetve irodaépület,
- b) az őrség és eligazító, valamint fogdahelyiségek, illetve az ezeket tartalmazó úgynevezett őr- és fogdaépület,
- c) a legénység hálótermei és tantermei, valamint tanulószobái, illetve az ezeket magában foglaló úgynevezett „legénységi épületek”.

d) a legénység étkeztetésére, valamint kultúrcélokot szolgáló nagy helyiségek, illetve az ezeket magában foglaló úgynevezett „étkeзде és kultúrterem épület”,

e) a tisztek és tisztfelyettesek étkeztetésére szolgáló helyiségek: az úgynevezett bajtársi étkeзде,

i) a konyhák és tárolóhelyiségek, éléskamrák elhelyezésére szolgáló „konyhaépület”,

g) iskolák esetében tantermek, tanszertárak stb. elhelyezésére szolgáló „tanterem-épület”,

h) ezred anyagának elhelyezésére szolgáló raktárépületek,

k) központi fűtés esetén a fűtőkazánok és boylerek elhelyezésére szolgáló helyiségek, illetve nagyobb esetben az ezeket magában foglaló úgynevezett kazánház,

l) a fürdő- és gyengélkedőhelyiségek, illetve az ezek elhelyezésére szolgáló fürdő- és gyengélkedőépület,

m) lóval ellátott alakulatoknál a lovak elhelyezésére szolgáló „istállóépületek”,

n) gépkocsizó alakulatoknál gépkocsik elhelyezésére szolgáló gépjármű-színék, löveg-színék,

o) országos járművek stb. elhelyezésére szolgáló nyitott színék az ú. n. „kocsiszínék”,

p) a csatornahálózat szennyvizének ülepítésére, valamint mechanikai és esetleg biológiai derítésére szolgáló ú. n. „szennyvízderítő kutak és épület” — olyan esetekben, midőn nincs közüzemi csatornahálózat,

r) a vízszükséglet biztosítására szolgáló kutak és vízellátó berendezések befogadására szolgáló ú. n. „szivattyúház”,

s) a villanyáramszükséglet biztosítását szolgáló berendezés, vagy transzformátor elhelyezésére szolgáló ú. n. „transzformátor”, vagy „gépház”,

sz) lovasalakulatoknál fedett és nyitott lovarda,

u) alakulóter, gyülekezések és gyakorlatok számára,

ü) sportpálya és akadálypálya,

v) utak,

t) késpuska és hadipuska lőtér,

z) parkírozás, fásítás.

Belső berendezés:

- a) reprezentatív célokat szolgáló magasabb parancsnoksági és fogadóhelyiségek berendezései,
- b) parancsnokságok stb. irodaberendezése,,
- c) iskola berendezések,
- e) legénységi és őrszoba berendezések,
- f) sport és kulturális berendezések,
- g) konyha- és főzőberendezések,
- h) fűtőberendezések,
- i) étkezde és büffé (kantin) berendezések,
- j) műhelyberendezések (a szakberendezések és gépek kivételével,
- k) épületkezelői berendezések és szerszámok,
- l) raktárberendezések,
- m) kereskedelmi szokványberendezések és cikkek,
- n) tűzőberendezések és felszerelések,
- c) egyéb különleges berendezések,

3. A laktanya épületrészek használata alatt az ott elhelyezett alakulatrészek elhelyezésével kapcsolatos életműködését értjük. Ennek megfelelően a laktanya szakszerű és rendeltetés-szerű használata alatt az értendő, hogy az egyes épületeket (részeket), valamint berendezéseket az alakulatok használó részei a felsorolt rendeltetéseknek megfelelően és az anyagkezelés, valamint karbantartás szempontjából szakszerűen használják.

Ennek megfelelően részleteiben az egyes épületrészek használatában az alábbiakat kell különösen szemmel tartani:

a-hoz.

Az irodahelyiségek padlóját megfelelően kell tisztítani és a legkisebb hibát is azonnal karba kell helyezni a további hibák megakadályozása végett. Az ajtók és ablakok nyitását és csukását simán kell eszközölni, tehát tilos azok becsapkodása.

Az ajtók és ablakok kilincsművei fehér fémből készülnek legtöbbszörre és így az erőhatásokat nem bírják.

Nem szabad tehát az ilyen kilincseket rángatni vagy erőltetni. Az ablakokat szellőztetésnél ki kell támasztani és az üveg-törés megakadályozására a helyiségekből való eltávozás után, minden esetben be kell csukni. Amennyiben a fűtés vaskályhával, vagy cserépkályhával történik, úgy a kályhák alá, illetve a tüzelő-ajtó elé, a parázshullásokozta kiegészék megakadályozására, vaslemez alátéteket kell használni.

Amennyiben a kályhák csővezetéke 3 m-nél hosszabb vízszintes ágon fut, csőtartóbilincsekkel kell széthullás ellen — tűzrendészeti szempontból biztosítani.

Az irodabútorzat a használat és kezelés szempontjából igen kényes berendezés. Ezekre a furnéros kivitelű berendezésekre tilos vizet önteni, vagy akár nedves ruhával tisztítani. A portalanításuk kizárólag puha ronggyal végezhető. Tilos a berendezések zárainak feszegetése. Amennyiben a kulcs elveszik vagy a zár valami okból nem nyílna ki, úgy az épületkezelőség (gondnokság) szakmunkásával kell a hibát megjavíttatni.

Nem szabad bármilyen székre felállni vagy azokat feszegetni. Amennyiben a székek csapolásainál az enyvezés megpatanása folytán lazulás mutatkozna, úgy a további használata tilos, azonnal javításba kell adni.

b-hez.

Az őrsparancsnoki, helyettesi szobákban, mint az a) pont alatt. Az őrszobában lévő fekpadokon ugrálni nem szabad. Az őrszobák földszinti utcai helyiségei a külső belátás ellen homályosítással látandók el, mely vagy olajmázolással vagy időnkénti fehér átmeszeléssel történhet meg. Tűzrendészeti ablak- és ajtóhasználati szempontból az a) pont alattiak a mérvadók.

c-hez.

A legénységi hálótermekben a falifogasokra rákapaszkodni, s a falba vagy a falécebe szöveget verni és a padlót felszálkásítani nem szabad. A felszálkásodott hajópadlót felmosás után enyves vízzel kell ismét karbahelyezni. A legénységi tanteremben elhelyezett asztalok és padok tisztítása csak kevés vízzel történhet és

le mosás után azonnal szárazra, dörögöndő. Ezeket a bútorokat napon, vagy télen közvetlen a kályha mellett szárítani nem szabad.

Az iskolatáblák csakis jól benedvesített spongyával tisztíthatók, utána pedig puha ruhával törölnedők szárazra. Tilos az iskolatáblák kemény papírral való ledörzsölése. Az ajtó-, ablak- és tűzbiztonság tekintetében az a) pont alattiak a mérvadók.

d-hez.

Az étkezde fenyőfaberendezését (legs. asztal és pad) a c) pont alattiak szerint kell kezelni. A festett tálalóberendezések festett részének tisztítása csakis langyos szappanos vízzel történhetik és le mosás után puha ruhával szárazra dörzsölnedő. A bútorok nyers részeit a legénységi asztalokhoz és padokhoz hasonlóan kell tisztítani. Tilos a helyiségek vakolatának bármi módon való leverése, illetve dekorációknak közvetlenül a falfestésre való rárajzolása. A dekorációk tekintetében mindenütt arra kell törekedni, hogy lehetőleg állandó dekorációs keretek legyenek a falakra szakszerűen elhelyezve s a váltakozó díszítési elemek ezekre nyervek elhelyezést.

e-hez.

A 4. és 8. szem. bajtársi étkezde asztalok asztal lapjait a legs. asztal és padokra vonatkozóan közöltek szerint kell tisztítani, az asztallábakat csak puha ruhával szabad dörzsölni. A festett berendezéseket a d) pontban foglaltak szerint kell tisztítani.

Az étkezdék ablak ajtó és tűzrendészete az a) pontban foglaltak szerint használandó.

f-hez.

A konyhák tűzhelyei állandóan jókarban kell legyenek s amennyiben a kikapasztásuk már kiegészített, illetve megsérült, azonnal gondoskodni kell karba helyezéséről. A főzőüstök ónzásának kímélése érdekében tilos a főzőüstökben rántást készíteni, vagy ilyen üstöket megfelelő mennyiségű foyadék nélkül a tűzre feltenni. A rántás csakis rántásüstben készíthető. A konyhák göztele nitése érdekében nyáron a szellőztetőablakok és szükség esetén az ajtók

is állandóan nyitva tartandók. Télen a fokozatosan beépítésre kerülő gőzelszívó szerkezettel fog megtörténni a konyhák gőztelenítése. A vas- és fémrészeket állandóan tisztán kell tartani és rozsdáltalanítani, a vaslemezeket pedig fekete kályhafestéssel kell a rozsdásodás ellen védeni.

A konyhákban furnéros bútorokat tartani tilos. Az ülőkék kivételével csakis gőztelenített konyhákban tarthatók a festett berendezések is, egyébként ezeket a tárolóhelyiségben vagy az éléskamrában kell elhelyezni. A konyhák falazatát és olajlabazatát (vagy cementlabazatát) fokozottan kell kímélni és karbantartani. A konyha lefolyó csatornáinak eldugulásának meggátlására nem szabad az ételmaradékot oda kiönteni vagy besöpörni. Ételmaradékot csakis a moslékos edénybe, vagy szemetes ládába szabad kiönteni. A konyhai gépi felszerelés elektromos részeihez nedves kézzel hozzányúlni nem szabad, mert ez zárlat esetén életveszélyes.

Az éléskamrák vagy a konyha kövén fát, vagy csontot vágni nem szabad. A csont vágása kizárólag a húsvágótóknén, vagy húsvágó asztalon történhet, fát pedig csakis az erre kijelölt helyen, fatuskón szabad aprítani. Az éléskamrákban a szellőztetésre nagy gondot kell fordítani, az esetleg keletkező salétromos kicsapódások, vagy penészszerűpedések meggátlására és megszüntetésére azonnal az épk. (gondnokság)-tól kell intézkedést kérni, hogy az ok megszüntetésével ezek elhatalmasodása megelőzhető legyen. Az éléskamrákban elhelyezett fenyőfa-berendezési tárgyakat (lisztes láda, kenyérállvány, stb.) a legs. asztal és padra vonatkozóan közöltek szerint kell tisztítani.

g-hez.

Az iskola tantermeiben elhelyezett berendezések legs. tantermekbe előírtak szerint kezelendők és használandók azzal az eltéréssel, hogy az itt alkalmazott furnéros tantermi asztalok az iroda berendezésre vonatkozóan közöltek szerint kezelendők.

A tantermekben falra helyezendő faliruhafogasok, — amennyiben az építkezésnél nem kerültek elhelyezésre, — csakis az épületkezelőség (gondnokság) szakközegével helyeztethetők

fel, a rongálások megakadályozása végett. Az ajtó, ablak kezelésére és a kályhák tűzrendészeti beállítására vonatkozóan az a) pontban foglaltak a mérvadók.

h-hoz.

A raktárakban lévő fenyőfa raktári állványokat a legszűkebb és padra vonatkozóan kell kezelni. A szétszedhető állványok csavarjait a rozsdásodás ellen időnként petróleummal kell tisztítani és olajjal vagy fekete vaslakkal védeni. A raktári állványok gombásodásának, illetve szuvasodásának meggátlására a raktár szellőztetéséről állandóan gondoskodni kell. A gombásodott részeket azonnal le kell tisztítani, a gombás felületet legyalulni és gomba-védő-szerrel bekenni. A szuvasodásnak indult elemeket el kell különíteni, illetve amennyiben még csak kezdetleges állapotban van, úgy a gombásodáshoz hasonlóan kell megakadályozni. Fokozott gondot kell fordítani a raktár padozatainak kémélésére, különösen ott, ahol vaskerekű szállítótargoncákat vagy görgőket alkalmaznak. A kezdődő hiányosságokat azonnal ki kell javítani.

k-hoz.

A kazánházakat állandóan tisztán és jókarban kell tartani, a kazánok lemezpalástjait rozsdásodás ellen állandóan tisztítani kell, a kazánok vízállásmutatói eltörésének elkerülésére a kezelőszemélyzetet ki kell oktatni s különösen ügyelni kell arra, hogy a kazánok és boylerek részénél, vagy szerelvényeinél keletkező legkisebb hibákat azonnal karba kell helyezni (tömítések, repedések, szigetelés, leválás stb.).

A kazánok és egyéb tüzelőberendezések (kályhák) szakszerű fűtésére igen nagy gondot kell fordítani (rátüzelés, huzatszabályozás, vízállás tolozárak nyitása, nyomásmérők figyelése), mert a helytelen kezelés ezeket a drága és nehezen pótolható berendezéseket hamar tönkreteszi. Ezért nagyobb központi fűtéseknel minden esetben gondoskodni kell arról, hogy annak kezelését csakis szakképzett (vizsgázott) kazánfűtő és szerelő végezheti s ezért az épületkezelőség (gondnokság), amennyiben külön kazánfűtővel, szerelővel nem rendelkezik, úgy esti tanfolyam útján a vízvezeték-

szerelő vagy lakatos szakközeget kell ezek kezelésére alkalmassá kiképeztetni, vagy pedig lehetőleg ilyen képesítéssel is rendelkező szakmunkásokat alkalmazzanak a vízvezetékszerelő és lakatos szakmunkás helyekre is. A kazánok elektromos berendezéseire különösen nagy gondot kell fordítani és a szigetelések jóvoltára, valamint az esetleges zárlatok keletkezésére állandóan ügyelni kell, mert a kazánház nedves légkörénél fogva ezek hamarabb megromlhatnak és a nedvesség folytán életveszélyesek lehetnek. A központi fűtőberendezések fagy-védelmére nagy gondot kell fordítani. Télen a használaton kívüli részek víztelenítéséről, valamint a szabadon lévő vezetékek hőszigeteléséről gondoskodni kell.

l-hez.

A fürdő- és gyengélkedőhelyiségek egészségügyi berendezései használatára és kezelésére a k) pontban foglaltak szerint kell értelemszerűen eljárni. Tilos a fürdőkályhákba a nyomóvezeték kinyitása előtt begyújtani, mert a tartály hamar kiég. A fürdőzuhanyozó helyiség villanyvezetékeinek szigetelésére állandóan nagy gondot kell fordítani, mert pl. a vízmentes porcellánkapcsoló eltörése esetén, nedves kézzel való megfogásánál még a 110 w. feszültség is életveszélyes lehet. Ilyen helyeken konnektorok használata tilos. A zuhanyozóhelyiségben elhelyezett falbrácsok kezelése legs. asztal és padra vonatkozóan előírtak szerint történjék.

A lefolyó csatorna-töngököt eldugulása ellen állandóan védeniök kell. Ide danabos szennyet, vagy iszapot tartalmazó szennyvizet nem szabad beönteni. A csatornatöngök fedőit állandóan (a tisztítás idejét kivéve) a csatornatöng felett kell tartani.

m-hez.

Az istállóépületek döngölt agyagpadlóját állandóan jókarban kell tartani és a lefolyás biztosításáról állandóan gondoskodni kell. A straj-fákat berágás ellen szalmafonattal célszerű bevonni. Az istálló párájának elvezetésére szolgáló tetőszellőzők karbantartásáról állandóan gondoskodni kell, ugyanígy az antigron vezetékek szakadására és zárlatmentességére állandóan ügyelni kell.

n-hez.

A gk. színek robbanás elleni védelmére nagy gondot kell fordítani. Ezért tilos a gk. színekben benzint gőzölgötetni vagy folytatni zárt ajtó és ablakok mellett. Gyufát gyújtani vagy bármivel szikrát előidézni nem szabad. A járműszínek kapuit gondosan kell ki- és becsukni. Télen a motorok befagyása ellen az ajtókat és ablakokat zárva kell tartani; szükség esetén külön fűtőkamrában helyezett kályhákkal kell fűteni. Az ajtó-ablak kezelésére és tűzbiztonságára vonatkozóan az a) pont alattiak a mérvadók.

o-hoz.

Az országos járművek tárolására készített nyitott színek tartóoszlopaira a behajtáskor ügyelni kell, hogy ki nem düljenek a ráhajtás következtében. A tető állandó karbantartásáról gondoskodni kell, mert nyitott épület lévén, fokozott rongálódásnak van kitéve. A faoszlopok lábazati részeit nedvesség ellen karboliummal kell kezelni.

p-hez.

A csatornahálózat állandó tisztántartására és kimosására ügyelni kell. Az ülepítő kutak esetén a leülepített szennyet legalább félévenként ki kell szivattyúzni és tisztítani. A biológiai szűrőtesteket állandó felügyelet alatt kell tartani és időnként át kell forgatni, illetve ki kell cserélni (kokszt és tufát). Az elektromos- és szivattyúberendezés karbantartására gondosan ügyelni kell és a szennyvíz átemelő aknákba darabos szennyet beönteni vagy bejutatni nem szabad, mert ezzel a szennyvízáttömő szivattyúk hamarosan tönkre mennek, illetve eldugulnak. Az elektromos részre vonatkozóan az előzőekben foglaltak a mérvadók.

r-hez.

A vízszükséglet biztosítását szolgáló városi csatlakozásnál lévő vízőra-akna tisztántartására állandóan ügyelni kell. Télen a befagyás ellen az aknafedő alatt elhelyezendő szalmatakaróval kell védeni.

Kutak esetében a kútszivattyút állandó felügyelet alatt kell tartani és a kút környékének, valamint a kútnak tisztántartására

kell törekedni. A kutak vízhozama időnként felülvizsgálendő és homokolás esetén a szivattyúzás ereje csökkentendő.

Amennyiben a kút vize elapadt volna, úgy annak kitisztításával kell megkísérelni a vízhozam helyreállítását.

A vízcső-hálózat udvari részének karbantartására és az esetleges csőrepedések azonnali megszüntetésére minden esetben azonnal intézkedni kell vagy az épületgondnokság (épületkezelőség) szakközege, vagy ennek hiányában megfelelő szakcég útján.

A belső vízvezeték-hálózat (ólomcsövek, falon kívül vezetett kovácsvas, csővezeték) állandó felügyeletéről, a repedések azonnali megszüntetéséről és ezideig a megrepedt ágak tolózárral való elzárásáról gondoskodni kell. Télen a fagyás elleni védelemre itt is fokozott gondot kell fordítani. Télen a W. C.-ket és mosdókat hosszabb ideig nem szabad szellőztetni, sőt szükség esetén a helyiségek fűtéséről is gondoskodni kell. A W. C.-tartályok elzáró szelepeinek kiugrása esetén, a felesleges vízfogyasztás meggátlása végett, a naposok azonnal intézkedjenek a W. C.-tartályok zárószelepeinek visszahelyezésére, vagy ha ez nem lehetséges, az átfolyó szelepek elzárására. A W. C.-csatorna tönkjeire vonatkozóan a fürdőépületnél elmondottak az irányadók. A W. C.-csészékbe sok papírt, vagy nagyobb darab ételhulladékot vagy rongydarabokat stb., amelyek dugulást okozhatnak, nem szabad bedobni. Az öntöttvas W. C.-csészékbe tilos sósavat vagy egyéb maró folyadékot beönteni. Ülések letörésének meggátlására vigyázni kell, s azokra felállni vagy azokkal erőszakosan bánni nem szabad. A W. C.-csészék kitakarítását W. C.-kefével rendszeresen kell eszközölni. A vízeldek eldugulása ellen még inkább kell vigyázni, ezért azokba cigarettát dobni, vagy más szemetet elhelyezni tilos és gondoskodni kell arról, hogy az öblítőtartályok működjének.

s-hez.

A villanyszükséglet biztosítására szolgáló transzformátorházban bármilyen munkát vagy javítást csak az áramszolgáltató N. V. végezhet. Hiba esetén tehát annak megszüntetése végett azonnal az áramszolgáltató vállalat legközelebbi kirendeltségéhez kell fordulni.

Az energiaszükséglet csakis a transzformátor-leágazásnál biztosított össz mennyiség erejéig vehető igénybe. A terheléseknél meg kell különböztetni az ipari elosztóvezetékek terhelését és a világítási elosztóhálózat terhelését.

Az egyes csatlakozóhelyeken (motorcsatlakozásoknál, ipari és háztartási konnektoroknál) szükség esetén meg kell jelölni, hogy ott milyen terhelési s milyen mennyiségű áramot lehet kivenni. Ez akkor szükséges, hogyha az elosztóvezetékek vagy a transzformátor a teljes szükségletet nem bírják és így csakis időrendi, valamint terhelési szakaszolással oldható meg az összes szükséglet összehangolt ellátása. A biztosítékok kiolvadása vagy lekapcsolása esetén azokat csak akkor lehet visszakapcsolni, illetve ugyanolyan biztosítókkal ellátni, midőn már a biztosíték kivágásának oka tisztázódott és a zárlat, vagy pedig a nagy fogyasztású bekapcsolás megszüntetését nyert. Az olvadt biztosítékokat dróttal átkötni vagy az előírtnál erősebbre kicserélni és az automatabiztosítók kapcsolókárját felkötni nem szabad, mert ez esetekben zárlat, vagy nagyobb terhelés esetén az egész vezeték-hálózat eléghet. Földzárlat esetén annak okát szakközeggel vagy szakcéggel ki kell vizsgáltatni és sürgős megszüntetésére intézkedni kell, mert részben ez áramfogyasztással jár, részben pedig nedves helyiségekben vagy fémes érintkezéseknél életveszélyes is lehet és a vasrészeket korrózióval (rozsdásodás, oxidáció) rohamosan tönkre teszi.

A villámhárító berendezések érintkezéseinek épségére, a korrodálás meggátlására állandóan ügyelni kell és a föld-ellenállást időnként ellenőrizni kell. Önálló áramszolgáltató agregátor esetén az áramszolgáltató berendezést csakis szakképzett gépész és elektrotechnikus kezelheti.

A kazánok kezelésére vonatkozólag közöltek értelemszerűen kell alkalmazni.

sz-hez.

A nyitott lovardák fakorlátjának karbantartásáról karbolineumozással, vagy ennek hiányában meszeléssel kell állandóan gondoskodni. A lovarda talaját állandóan tisztán kell tartani és a lázántartás érdekében időnként a talajt meg kell forgatni. A nyitott

lovarda felszíni vizének elvezetéséről, illetve az erre szolgáló barázdák és árkok tisztántartásáról állandóan gondoskodni kell. Fedett lovardáknál az ajtók, ablakokra vonatkozóan az a) pont alattiak értelemszerűen vonatkoznak.

Az oldalpalánkokat a rúgások okozta betörések stb. ellen szalmafonattal kell ellátni. A lovarda talaját állandóan tisztán kell tartani és a fűrészport a nedvesség felvételére igen olcsó örölt marhasóval kell keverni. A fűrészport megkeményedése esetén, ismét porhanyítani és átforgatni szükséges.

u-hoz.

Az alakulótér karbantartására vonatkozóan a felszíni vizek elvezetését kell elsősorban szem előtt tartani és az esetleges vízfolyások, keletkezett hézagok kitöltésére kell ügyelni.

ü-höz.

A sport- és akadálypályák karbantartására vonatkozóan az alakulótérre vonatkozóak a mérvadók azzal az eltéréssel, hogy ezek füvesítésére kell törekedni, melyet az alakulatoknak az épületkezelőséggel (épületgondnoksággal) karöltve kell háziilag megoldani, a karbantartási hitelkeret terhére.

v-hez.

Az utak használatánál ügyelni kell arra, hogy főleg esős időben a talaj- és makadámutak nagyobb igénybevételt ne kapjanak és betonutaknál, amennyiben nincs élvédő gránitkockasor, úgy oldalról vaskerékkel (harckocsi stb.) nem szabad rámenni. Ugyancsak ügyelni kell az utak portalanítására (kátrányolaj vagy szűkség esetén fáradtolaj) és a betonos kutaknál dilatációs hézagok bitumennel való kiöntésére és a felszíni vízelvezető árkok vagy átfolyó betongyűrűk tisztántartására.

t-hez.

A lőterek fekpadjainak az időjárás ellen való megvédésére (amennyiben nem betonpadok), karbolineumozással vagy télen hófúvás ellen védő szalmafonattal látandó el. A védőfoltések füvesítésére állandóan ügyelni kell, mert a természetes rézsű megkötésére csak ez a jó megoldás. A céltábla állványok oszlopait és

mozgató szerkezetét állandóan karban kell tartani és rozsdá ellen az érintkező csúszórészeket olajozni kell. A felszíni vizek elvezetésére nagy gondot kell fordítani. A lőállások aknáinak és futóárkainak víztelenítéséről is állandóan gondoskodni kell. Télen ügyelni kell arra, hogy a betonlétesítmények repedéseiben a fagy károkat ne okozhasson s ezért a betontárgyaknál mutatkozó repedéseket cementhabarccsal idejében tömíteni kell, az esetleges alámosásokat pedig kavicsagyazattal kell kitölteni és a víz elfolyásáról gondoskodni kell.

z-hez.

A parkírozás adja meg a laktanya csínját. Ezért a használó alakulat a sportpályához hasonlóan a laktanya területének lehetséges füvesítéséről és fásításáról, virágágyakkal való ellátásról az épületkezelőséggel (gondnoksággal) karöltve előre elkészített terv szerint gondoskodják. A szükséges fűmag, valamint facseteteket és dugványokat egyidőre állami akciók útján, esetleg a karbantartási átalányból kell biztosítani. A parkok öntözéséről a rendelkezésre álló vízmennyiségből, a fű nyírásáról (kaszálásáról) és a gyümölcsfák stb. ápolásáról állandóan gondoskodni kell.

Oly helyeken, ahol kevés a víz, az elhasznált mosdó stb. vizekkel kell a locsolást megoldani, ügyelve azonban arra, hogy az egészségügyi szempontból kifogásolható vagy rothadó szerves anyagokat tartalmazó szennyvizek még e célra való felhasználását is mellőzzék.

A park és szükség esetén a környező bokros és egyéb szunyogtanyázásra alkalmas helyek szunyogmentesítéséről az alakulatok szükség esetén a parkok és bokrok gezaróval való permezezésével gondoskodjanak.

Általánosságban a laktanyák használatával kapcsolatban meg kell említeni, a tüzelés technikájának elsajátítása szükségességét, mert helytelen tüzeléssel a kályhákban csak kihasználatlanul ég a tüzelőanyag és szél esetében a rosszul elégett szén a széngáztermelés folytán életveszélyes lehet.

Ezért az épületkezelőségek (gondnokságok) a legénységnek állandóan tartsanak kiképzést a jó és helyes tüzelésről.

Meg kell említeni a konyhákban alkalmazott zsírfogók helyes használatát, melyekből az összegyűjtött zsír időnként kiszedendő és szappanfőzéshez gyűjtendő össze.

A csatornahálózatra, illetve minden szennyvízlevesítő helyre (W. C., stb.) csak oldható anyagok kerülhetnek, mert a vízben azonnal vagy egyhamar nem oldódó anyagok gyorsan dugulást eredményeznek (pl. tojáshéj, stb.). Mindennemű hulladékot ezért, csakis a szeméttartókban szabad elhelyezni és tárolni. Gondoskodni kell arról, hogy a szeméttartók kiürítése rendszeresen megtörténjék. A szellőztetés is oly szeles időben történjék meg, midőn a keletkező szagok és gőzök nem a laktanyaépületek felé húzódnak el. Minden egyéb esetben a szeméttárolók fedelét jól zárva kell tartani.

A csatornahálózat csatornatönkjeinek és aknáinak fedeleit állandóan a nyílásokra helyezve kell tartani. A mosdók szűrői és aknaszemeinek védőkupakjait is a nyílásokon kell tartani.

Télen a hófúvás idején és esős időben az eső becsapódása ellen minden ajtót és ablakot jól be kell csukni, mert a megfagyott folyadék nagy károkat tehet.

Fokozott gondot kell fordítani az épületek és berendezések mindennemű használatára és karbantartására. Nem szabad megtűrni, hogy pl. a laktanya udvarán szanaszét használható anyagok heverjenek az időjárás viszontagságainak és a jármű, stb. taposásának kitéve.

A nem hasznosítható ócskavasakat az Ócskavas Gyűjtő N. V.-nak kell átadni, míg az egyéb nem hasznosítható hulladékot az előjáróság által kijelölt lerakóhelyre kell elszállítani.

4. A laktanya használatának helyi szabályozói, illetve irányadói a lakt. pk.-ok, akik szabályozzák az elhelyezési körleteket és a lakt. rendet. A lakt. rendeltetészerű használatának ellenőrzője és anyagi kezelője az épületkezelőség (gondnokság). Ez a szerv a laktanya épületgondnoksági szolgálatát látja el műszaki, elhelyezési, anyagkezelési és építési elhelyezési anyagszámadói vonatkozásban.

5. a) Az alakulatok kívánságait a lakt. pk. útján küld-

hetik meg, aki elyi vonatkozásban, illetve használati ügyekben sajátmaga dönt az épületkezelőséggel (gondnoksággal) egyetértésben anyagi ügyekben pedig az Épk. hívja fel intézkedésre. Az intézkedést, ha lehet, maga az épk. teszi meg karbantartási vagy egyéb hiteleire ha ez nem lehetséges, a költségkihatás nagysága miatt, illetve a kérés különlegességénél fogva, úgy a ker. htp. ép. és elh. osztálytól kér intézkedést. Építési és elhelyezési ügyekben a H. M. II. Csfség csak ezen szolgálati úton kereshető meg. Soronkívül csak a Szolgálati Szabályzatban megengedett nagyobb jelentőségű illetve költségkihatású, azonnali központi intézkedést kívánó esetekben kereshető meg, mert a tervszerű jó munka és gazdálkodás csak így biztosítható.

b) Új, illetve épülés alatt lévő laktanyáknál, midőn már az alakulat beköltözött, de az építkezés még folyik, az alakulat csak a lakt. pk., illetve épk. útján kérheti fel a munka főnövédtől az építés vezetőjét (ellenőrt), hogy kisebb horderejű, de jogos és szükséges kívánságait — amennyiben a rendelkezésre álló hitelből telik — részére rendeljék meg (pl. ipari árami csatlakozás motorokhoz, ipari konnector, stb.).

A nagyobb horderejű kéréseket új laktanyáknál ugyan csak a lakt. pk. épk. útján kell az építésvezetőnek átadni, aki a kérelmet döntésre az építetőhöz küldi és a döntés eredményéről az épk. útján az alakulatot értesíti. Oly esetben, midőn az épk. még nem állt fel, illetve szakszeméllyezettel nincs betöltve, ezen szolgálat ellátásáról a htp. szolgálat gondoskodik.

6. A már befejezett, illetve meglévő laktanyánál a karbantartás az 5. a) pontban foglaltak szerint történik, vagy házi-lagosan az épk. rendelkezésre álló szakmunka erővel vagy vállalati úton (N. V., szövetkezet, kisiparos), a hitelszükséglet nagysága szerint fenti módon történő hiteligenylés mellett.

7. A karbantartási összegek és egyéb építési és elhelyezési hitelkeretek megállapítása a központilag megállapított normák alapján történik, melyből az épk.-nak kell a szükséges feladatokat megoldani.

A normák alá nem tartozó nagyobb felújítás jellegű munkák hiteligenyéléseit az épk.-nak évente, június 1-ig kell az illeté-

kes ker. ép. és elh. osztályokhoz megküldeni, amelyek a költségvetés összeállításához június 1-ig kötelesek azokat kiértékelve, véleményezve és összefoglalt kimutatással ellátva, a H. M. Htpszf. Csfséghez felterjeszteni.

Ezért az alakulatok ilyen természetű igényeiket idejében közölgék az ép.k.-vel. Legcélszerűbb, ha a lakt. pk. az alakulatok közegei és az ép.k. az építési javaslatok összeállítása előtt bizottságilag bejárják a laktanyát és a bejárás alapján, valamint az alakulatok esetleges új beruházásokra vonatkozó igényeinek összetevése után készítik el és terjesztik fel ép. javaslatot.

8. Lényeges a takarékoság és az igények olyan mértékű redukálása, hogy csak a lakt. élethez és kiképzéshez legszükségesebb igények nyerjenek előterjesztést, mert a túlzott és felesleges igények népgazdaságunk tervgazdálkodását akadályozzák meg.

A takarékoság mind a vízfogyasztásra, mind a villanyfogyasztásra, mind a tüzelőanyagfogyasztásra és hasznosításra, mind a dugulások lecsökkentésére, mind pedig az állagmegóvásra is vonatkozik. Ezekre a takarékosági lehetőségekre vonatkozóan a honvédség összes ép.k. között versenymozgalmat kezdeményezése a szolgálatot lényegesen előbbre vinné. Várjuk az erre vonatkozó javaslatokat, felhívásokat.

A verseny elbírálását a helyi adottságok figyelembevételével, a műszaki felülvizsgálatot tartó ker. ép. és elh. osztályok eszközölnék, az alakulatok pol. tisztjeinek és lakt. pk.-nak bevonásával.

Győztes az az ép.k. és alakulat lesz, ahol az 1 főre eső, illetve 1 beépített légköbméterre eső ép. és elh. kiadások azonos eredmények mellett kisebbek.

A versenyek időtartama folyó évben december 31-vel a következőkben pedig 1—1 évi időtartammal minden év december 31-vel érne véget.

A versenydíjak szétosztására a ker. ép. és elh. osztályok útján történik majd intézkedés.

Az észszerűsítéssel kapcsolatos jó javaslatokat kezdeményezzük, jöjjünk velük elő. Kerüljük azonban a felesleges és nem célszerű javaslatokat. Ne felejtsük el, hogy a lakt. bármely részének önhatalmú átalakítása szigorúan tilos. Tilos tehát falak áttörése, padlózatok elbontása, kicserélése, az épületek és berendezések hanyag kezelése. Dolgozó népünk áldozatos pénzéből készült épületeket gondosan, lelkiismeretesen, kíméletesen használjuk.

Minden bajtárs érezze, hogy sajátjában él. Minden gondatlan használat, kíméletlen kezelés gyengíti szabad hazánk erejét, vagyonát. Ily módon az ellenséget szolgálunk!

Elhelyezési körleteink mind jobbak és korszerűbbek lesznek.

Az öntudatos bajtárs vigyáz rájuk, gondosan használja, kezeli.

*Takarékoskodj dolgozó népünk vagyonával,
sokkal jobban, mint a magadéval!*